

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gl. 60 kr., za pol leta 2 gl. 40 kr., za četrtert leta 1 gl. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za celo leto 4 gl., za pol leta 2 gl., za četrtert leta 1 gl. ako sadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XXXVIII.

V Ljubljani, 18. kimovca 1885.

List 38.

Dodatek k Furmaoherjevim premišljevanjem.

1. Justus ex fide vivit. Pravični iz vere živi.

(Dalje.)

Molitev k angelom in svetnikom.

Splošna molitev.

Današnji dan, kterega sem z Božjo pomočjo dokončal, prosim tudi za svoje prijatelje in dobrotnike, za vse, ki so se mi v molitev priporočili, za vse ude katoliške Cerkve, za vse ljudi, za žive in mrtve! Ohrani, o Bog! pobožne na njih potu, daj serčnost maloserčnim, potolaži žalostne, pomagaj ubožnim, bodi varh in oče vdovam in sirotam, podeli bolnikom ljubo zdravje, ali vsaj polajšanje in voljno poterpljenje. usmili se vsih grešnikov in daj jim milost, da se iz vsega serca k Tebi spreobrnejo in odpuščanje vsih svojih grehov dosežejo. Blagoslovi sad zemlje, ohrani mir med narodi, povikšuj svojo sveto Cerkev in pripelji vse ljudi v kraljestvo resnice. Prosim za Tvojega služabnika Leona, rimskega papeža, kterega si svoji cerkvi vidnega poglavarja postavil; ohrani ga nam po svoji veliki milosti, dodeli mu duha modrosti, sveta in moči, da vso Tvojo Cerkev po Tvoji sv. volji vlada! Prosim nadalje za našega škofa Jakoba. Daj mu živo vero, trdno zaupanje, delavno ljubezen, nebeško modrost in neprestrašeno serčnost. Stori ga pastirja po svojem serci, da nas tako vodi, da bo on kakor pastir, in mi kakor čeda veselje v Božjih očeh, in da vsi skupaj neizvenljivo krono večnega življenja dosežemo. Prosim še za našega svitlega cesarja Frančiška Jožefa. Dodeli mu, svojemu služabniku, spoznati in častiti Tvojo moč, s katero se sovražnik premaga, da bo, ker je iz Tvoje volje cesar postal, tudi v Tvojem varstvu vseelej mogočen! Usmili se, o Bog, nevernikov in reši jih iz službe malikov; podeli krivovertcem milost, da svoje zmote spoznajo in se k pravi veri povernejo; razkolnikom pa, da se papežu podveržejo in v edino zveličavni hlev katoliške Cerkve zopet prestopijo. O Gospod Bog! pripelji k sebi nas vse, da Te večno hvalimo in posedamo! To nam dodeli, o Gospod, nebeški Oče, po svojem Sinu, Gospodu našem in Zveličarji Jezusu Kristusu, ki s Taboj živi in kraljuje v edinosti sv. Duha, Bog od vekomaj do vekomaj. Amen.

Molitev za podaljšanje življenja.

O vsigamogočni, dobrotljivi in usmiljeni Bog! Podeli mi le še eno leto življenja tukaj, da bom imel priložnost na smert se bolj pripraviti, da bom zamogel vse poravnati, kar sem s svojimi obilnimi grehi pokazil, da odpravim vse slabe nasledke svojih hudobij, da postanem čujoč, da me bodeš pripravljenega našel, kadar me prideš poklicat o moji smertni uri! Gospod Bog! ne želim zato še dalje živeti, kakor da bi meni ta svet dopadel; ne želim dalje živeti, kakor da bi hotel dobrote tega sveta, ali posvetne in mesene slasti vživati; rakaj ta svet se mi stadi, ako se nebes spomnim; temuč samo zato prosim za podaljšanje življenja, da bom imel priložnost, iz celega serca se k Tebi, o Bog! spreobrniti, se v vsih rečeh, v kterih sem grešil, poboljšati, za svoje grehe pokoro delati in Tvoji Božji pravici, kolikor je mogoče, na tem svetu zadostiti. Zakaj dobro vem, spoznam in sem prepričan, da za mene ni druge poti v nebesa, kakor pot pokore. Gospod Bog! Ti ne želiš smrti grešnika, temuč, da se spreobrne, spokori, poboljša in večno živi. Zato prizanašaj in si tudi meni prizanašaj, ko bi me bil lahko tisučkrat pogubil. Ti o Bog! si kralju Ezekiju smert napovedal; ker Te je pa kralj za odlog prosil, si mu življenje še za 15 let podaljšal. Ravno tako si prizanesel Ninivljanom, ki so v pepeju in raševniku pokoro delali; pa še celo Sodomljanom bi bil Ti na prošnjo Abrahamovo prizanesel, ko bi bil vsaj 5 pravičnih v mestu našel. Na te zglede se sklicujem in opiram tudi jest, in dasiravno nisem Tvojega usmiljenja vreden, Te vendar ponižno prosim, o usmiljeni Gospod, ne zavoljo mene, ampak zavoljo svete kervi Tvojega nedolžnega Sina in zavoljo nedolžnih otrok, ki so v tej fari, prizanesi mi in podaljšaj mi moje življenje, če je Tebi k časti in meni v zveličanje! Amen.

Zgodovinski zapisniki o posvečevanju nekaterih cerkv v Ljubljanski škofiji.

(Dalje in konec.)

31. Cerkev sv. Nikolaja v Strohlinji, v Nakelaki fari, Martin, Pičenjski škof in patrijarha Ludovika vikarij, 2. avgusta 1450 in potem zopet Jurij, Pičenjski

škof, s privoljenjem Ljubljanskega škofa Ravbarja, 10. maja 1496.

32. Cerkev (farno) sv. Vida (in Martina) v Spodnjih Dupljah, Pičenski škof Peter Karol 10. junija l. 1494.

33. Cerkev (farno) sv. Martina v Tersteniku, škof Hieronim, sufragani patrijarha Grimana, 11. maja 1507; altar Matere Božje pa Pičenski škof Martin že 5. julija 1451.

34. Cerkev sv. Dominika v Zgornjih Tenetiših, v Tersteniški fari, Pičenski škof Peter Karol 3. maja 1494.

35. Cerkev sv. Lamberta v Zalogu, Goriške fare, Ljubljanski škof Krištof Ravbar, 30. nov. 1521.

36. Cerkev sv. Tilna v Zgor. Bésnici, Ljublj. škof Krištof Ravbar l. 1521.

37. Cerkev sv. Janeka Kerst. v Spod. Bésnici, Ljubljanski škof Franc Kazianer 24. junija 1542.

38. Cerkev Marije Dev. na Bleškem jezeru, v Grajski fari, Ljublj. škof Sigismund pl. Lamberg 15. dec. 1465.

39. Cerkev sv. Nikolaja v Mevkušu, v Gorjanski fari, l. 1165.

40. Cerkev sv. Trojice v Sebénjah, Gorjanske fare, Ljubljanski škof Tomaž Hren.

41. Cerkev sv. Marjete v Jeréki, fara Srednja vas v Bohinji, 3. okt. 1502.

42. Cerkev sv. Magdalene na Brodu, fara Boh. Bistrica, Ljubljanski škof Krištof Ravbar, 26. jun. 1521.

43. Cerkev sv. Ahacija v Nemškem Rovtu, fara Boh. Bistrica, Jakob Valeresso, škof Justinopoljaki, s privoljenjem Petra Knauerja, general vikarja Ljubljanskega, l. 1492.

44. Cerkev sv. Klementa na Ródinah, fara Brezniške, Ljubljanski škof Tomaž Hren, 26. jul. 1601.

45. Cerkev Matere Božje pri Fužinah na Savi, Jeseniške fare, škof Tom. Hren, 26. nov. 1606.

46. Cerkev sv. Barbare pri Jesenicah, škof Tomaž Hren, 9. apr. 1617.

47. Cerkev (farno) sv. Trojice v Kamni gorici, prošt Franc Maka. pl. Vaccano, škof Pičenski, 20. okt. 1650.

48. Cerkev sv. Lucije na Skaručini, Vodiške fare, Ljubljanski škof Josip grof pl. Rabatta, 10. julija 1667.

49. Cerkev sv. Leonarda na Kertini, Dobeke fare, škof Fortunat, generalni vikarij patrijarha Ludovika, 27. avg. 1458.

50. Cerkev sv. Luke v Práprečah, v Berdski fari, Oglejski gener. vikarij in škof Kaprulanški Daniel de Rubeis 20. sept. 1530 in zopet l. 1535.

51. Cerkev Matere Božje v Dertiji, v Moravški fari, razsveteno po luteranih, je posvetil jo škof Hren, 25. okt. 1606 s privoljenjem patrijarhovim.

52. Cerkev (farno) Marije Device na Črešnjicah, gener. vikarij Oglejski in škof Kaprulanški Daniel de Rubeis 21. junija 1517.

53. Cerkev (farno) sv. Ane v Javoru, Kaprulanški škof Andrej 30. apr. 1303.

54. Cerkev (farno) sv. Ane v Dobovcu, Ljublj. škof Verban Textor, 24. okt. 1548.

55. Cerkev sv. Mihaela v Zaveršah, Dobovške fare, 22. okt. 1540.

56. Cerkev sv. Petra v Dvoru, Polhograjske fare, Ljublj. škof Tomaž Hren, 2. jul. 1613.

57. Cerkev sv. Lovrenca v Smolniku, Polhograjske fare, Ljubljanski škof Verban Textor, 1. oktobra 1547.

58. Cerkev sv. Martina v Setniku, Polhograjske

fare. Ljubljanski škof Verban Textor 30. septembra l. 1547.

59. Cerkev sv. Urha v Zaklancu, v Horjulski fari, Ljubljanski škof Rajnald Scarlichi 19. junija 1637.

60. Cerkev (farno) sv. Mihaela v Rovtih, prošt Ljubljanski in škot Pičenski, Franc Maka Vaccano, 21. maja 1662.

61. Cerkev sv. Ane v Butajnovi, fare sv. Jošta pri Polh. gradu, 9. sept. 1547.

62. Cerkev v Bevkah, Ljubljanski škof Rajnald Scarlichi. (S tem se pokaže neresnična vest Valvazorjeva, ki pravi, da Scarlichi ni nobenega posla sam opravljal, ampak le po namestnikih.)

Iz teh podatkov se razvidi, kateri škofje da so imeli opraviti po naših krajih, in kdaj da so bile postavljene te cerkve, ki zdaj stojé, ali pa njih prednice. Važno je to ne le za cerkvenega zgodovinarja, ampak porabno tudi pridigarja ob cerkvenih žegnanjih.

A. Koblar.

Modroslovje.

XV.

O da bi zamogel v daljse kroge razširiti spoznanje, da med modroslovjem in sv. vero ni nikakega nasprotja, temuč, da se oboje prelepo vjema in med seboj podpira! Ali taka želja bode vedno samo želja. Kajti nikakor ni krivo modroslovje, da pride pogostokrat v tabor verskih sovražnikov, marveč popačeno serce je krivo, ki premaga in na svojo stran pripravi pamet, pamet pa v modroslovju išče goljufnih razlogov in navidezni dokazov, s katerimi se pckvarjeno serce tolaži, češ, da ima prav in da hodi po ravni poti. Kdor bi hotel modroslovju očitati, da napravlja velikokrat veri škodo, temu bi naravnost odgovoril: Potem takem zaverzimo tudi vero; ali ne veš, da tudi vera veri škoduje? Kaj pa delajo krivoverci drugzega, kakor da kvarijo pravo vero v tem, da pačije sv. pismo in presukavajo čiste cerkvene resnice? Ali je orodje krivo, da kdo sebi ali drugemu vzame ž njim življenje? Bralec moj! Greh je tisto hudo, ki pokončuje vas dobro in pokončuje tudi ali vas skuša pokončati resnico. Greh je kriv tudi vseh zmot v modroslovju. Kjer je pa le goreča želja poprijela se te vednosti, da bi prišla resnica na dan in zasvetila ljudem v čast božje, tam se je tudi vselej dala najti resnica. Tega nas prepriča že prva zgodovina kerščanskega modroslovja.

V prvem stoletji po Gospodovem rojstvu ne nahajamo nobenega moža, ki bi vspešno obdeloval bil na kerščanski podlagi modroslovje. To je pa lahko razumeti. Vera prvih kristjanov je bila tako živa in trdna, da jih je popolnoma prevzemala. Zraven tega so imeli mnogi še posebne darove sv. Duha, tako imenovane „charismata“, ki so jim dala posebno globoko spoznanje verske in pa tudi druge resnice, tako da jih ni priganjala kaka potreba, da bi modroslovno raziskovali, kaj je resnično, kaj je neresnično. Pomislimo dalje, da so prvi kristjani živeli v hudih časih, v katerih niso pršali: kaj in koliko veš, ampak koliko zamoreš trpeti za Kristusa. Zato se je kerščansko modroslovje začelo še le v drugem stoletji, ko so izobraženi možje, modroslovci začeli stopati v sv. Cerkev, in ko je bilo treba sv. vero braniti napadov napačne vednosti.

Pervi izmed modroslovcev kerščanskih je sv. Flavij Justin, mučenik, rojen okoli l. 100 po Kr. od poganskih starišev v mestu Flavia Neapolis (v sveti deželi). Bil je zelo vedoželjen in hodil je od enega uče-

nika do drugega, da bi našel resnico; pa našel je ni nikjer. Še le čudovit starček mu jo je pokazal in razkazal v kerščanski veri. Pa poslušajmo, kako on sam piše (dial. c. Tryph. c. 2. i. n.): „Ko sem v prvo želel s kakim modroslovcem pogovarjati se, sem se udal nekemu Stoiku. Bil sem dovolj časa pri njem; a ko nisem več zvedel o Bogu, sem šel od njega in se podal k drugemu, ki so ga imenovali Peripatetika; ta mož se je zdel sam sebi zelo bistroumen. Ko sva bila nekaj dni skupaj, mi je rekel, da naj se pomeniva za plačilo, da bi kaj dobička imel od podučevanja. Pa ravno zato sem mu dal slovo in ga nisem mogel imeti še za modrijana ne. Ker je duša še gorela v hrepenenju, da bi slišal to, kar je poglavitno in posebno v modroslovju, sem se obernal do zelo slovečega Pitagorejca, moža, ki si je veliko domišljeval v svoji modrosti. Ker pa nisem vedel (tako blizo govori Justin dalje) dosti o muziki, astronomiji (zvezdoslovju) in geometriji, me je poslal drugam. Nekoliko zbežan sklenil sem Platonovih učencev se oklečiti, ker so imeli veliko veljavo, in mnogo sem se pečal z umnim možem, ki je bil ravno prišel v naše mesto in bil pervak med Platoniki; napredoval sem in mnogo pridobil dan za dnem. Zdelo se mi je, da sem postal v kratkem moder in v nespameti sem upal, da bom Boga kar hitro videl: to namreč je namen Platonovi filozofiji.“

„Ko sem hotel nekoč si duha v samotni poživiti in ogniti se ljudi, sem šel v kraj, ki je bil blizu morja. Že sem bil blizu tega kraja, ko je začel ne daleč za menoj hoditi neki starček, dostojne postave, resnoben in mil. Obervivši se postanem in ga natančneje pogledam. „Ali me poznaš?“ me je vprašal? „Ne“, sem mu odgovoril. „Kaj me tedaj tako gledaš?“ — „Čudim se“, mu odvernem, „da sem te dobil v tem kraju, kajti nikogar se nisem nadjal tukaj“. In ko sta si eden drugemu dopovedala, kakšen da je njihov namen, je rekel starček Justinu: „Ti tedaj ljubiš lepe besede, nikakor pa ne djanj in pa resnice in ne prizadevaš se, da bi bolj delal kakor pa modroval.“ Justin na to hvali modrovanje, ki je najbolj vzvišeno delovanje človeško. „Modroslovje torej naredi človeka srečnega?“ vpraša starček. „Da“, odgovori Justin, „in sicer edino le modroslovje.“ — „Povej mi vendar, kaj pa je modroslovje, in kako blaženost dá človeku?“ — „Modroslovje — tako pravi Justin — je vednost o tem, kar je, in spoznavanje resnice. Blaženost pa je plačilo te véde in modrosti.“ — „Kaj pa je Bog?“ prša starček. — „Bog je ono bitje, ki je zmerom tiste in zmerom enako, ki je vzrok vsemu drugemu: to je gotovo Bog.“ Tako sem mu odgovoril (namreč Justin) in on me je rad poslušal in me še dalje prašal. — Justin pripoveduje dalje, kako mu je starček dokazal, da modroslovci niso spoznali in tudi niso mogli prav spoznati Boga, da so ga pa spoznali prav preroki, katerim se je Bog sam razodeval in ki so drugim povedali, kar jim je bilo razodeto. Da so govorili resnico, to so dokazali s čudeži. „Ti pa“, tako je sklenil starček, „prosi pred vsem, da bi se ti odperle vrata svetlobe; nikdo ne more tega razumeti in razvideti, komur ni dal spoznanja Bog in njegov Kristus.“ — Ko je starček to in še mnogo drugega povedal — tako piše dalje sv. Justin — mi je odhajajoč naročil, da naj to premišlujem. Njega nisem več videl. Meni se je pa precej v duši vnel ogenj in hrepenenje se je zbudilo po prerokih in po onih, ki so Kristusovi prijatelji. Premišljevaljoč njegove besede sem našel, da jedino to modroslovje (namreč kerščanska vera), ki je zanesljivo in koristno.

„Taki modroslovec sem jaz in zaradi tega vzroka. Želel bi, da vsi, ki enako mislijo, ne bi popustili Zveličarjevega nauka. Ta nauk je namreč čudovito veličasten

in najbolj zamore ganiti tiste, ki so zašli od prave poti: za tiste pa, ki ga premišlujejo, je najprijetliši počitek. Ako imaš tedaj kaj skrbeti sam zase, ako se želiš zveličati in v Boga zaupaš, bodeš zamogel srečno živeti, ako bodeš spoznal Kristusa in okusil svete skrivnosti.“

Tako nam popisuje Justin sam svoje modrovanje, svoje spreobrnjenje, svojo srečo v kerščanski veri. Dal se je kerstiti, a ostal je še vedno modroslovec. Kako vnet kristjan da je bil, to nam kažejo njegovi spisi, kaže pa tudi njegova smert, ker je prelił kri za Zveličarja. L. 166 je bil ob glavo djan.

V zgodovini kerščanskega modroslovja ima sv. Justin po pravici odločno mesto. Kako lep zgled daje vsakemu modroslovcu, ki išče tudi resnice! In ko jo je našel, se zanjo poteguje in celo svojo kri prelije. To je prava modrost, ki se kaže v besedi in tudi v djanju. Najbolj se razodeva v spisih sv. Justina živo hrepenenje, da bi spoznal Boga, ker nas je pa druga božja Oseba, namreč večna Beseda podučila o Bogu, zato pa on s toliko gorečnostjo in v globokem spoznanju govori o Besedi. Beseda je luč, ki je prišla na ta svet, ki razsvetljuje kristjane, pa razsvetljevala je tudi Jude in celo pogane. Neizrečeno lepo je znal strinjati sv. Justin, vse kar je dobil resničnega in lepega v poganskih pisavcih, s kerščansko resnico, zato je pa tudi zamogel sv. vero tako odločno braniti. Sv. Justin nam je tedaj priča, da je posvetna modrost takrat na svojem verhuncu, kadar se ponižno uklone sv. veri.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Osemsto lét stara mati hčeram!

Hvaljen Jezus in Marija! Češen sv. Jožef in naš sv. Vid!

„Spoštuj očeta in mater, in hival boš dolgo, in dobro se ti bo godilo na zemlji!“ Božja zap.

Mati obhaja svoj rojstni god in ozira se na svoje otroke, svoje drage sinove in hčere. Želi jih videti, še enkrat krog sebe zbrati in se z njimi serčno veseliti.

Napravi velik praznik za mlade in stare, za té, ki so domá in za one, ki so bolj oddaljeni. Olepša in opravi se v ta namen v najslavniši obleko. Vse mora biti snažno, čedno, posebno pa hiša obnovljena odznotraj in odzunaj, da bo vredna tako slavne družine, ki se hoče čez toliko lét zopet sniti, kajti ostarela mati svoje domače in svoje ločene otroke želi zopet videti, jih serčno pozdraviti, z njimi skupaj Boga moliti, Marijo in svetnike častiti, zlasti svojega zavetnika, pa tudi jim kaj lepega povedati, kakor je bilo svoje dni, ko so bili še vsi domá, še vsi ena-ista velika in bogoljubna družina.

Pridite tedaj k meni, preljubi moji sinovi in hčere in vsi naši otroci, pridite k moji olepšani hiši, razveselite svojo mater vai skupaj; ne boč vam žal: počivili, pogostovali, serčno veselili se bodede pri meni, svoji ljubijoči materi. Pripraviti vam ločem tudi duhovno kópel, očistiti vaše in vaših otrok dušno oblačilo, da se lepi kakor angelji in napolnjeni z najslajšim dušnim veseljem domu vrnete!

Slišite-li ta ljubeznjivi glas Šentviške stare matere, Vi otroci njeni, ve hčere? Slišite duhovnije: Pogorajska, Horjulska, Šentjoška, Dobrovska, Šentkatarska, — slišite podružnici sv. Jerneja v spodnji Šiški in sv. Duha na Golem bérdu? Vaša mati Vam pripravlja veliko veselje, prekrasne slovesnosti, prave duhovne gostije!

Se Vam mar to čudno ali neverjetno zdi? Poslušajte, kaj je za Vas osnovala Vaša skerbna in ljubljota mati!

V Šent-Vidu nad Ljubljano

se bode častiti, z odpustki iz Rima obdarovani
osemstoletni jubilej

vstanovljenja ondotne fare (l. 1085) slovesno obhajal,
kakor sledi:

I. V četrtek, 17. septembra popoldne ob štirih, se slovesno prepelje iz Ljubljane v ognji pozlačeni tabernakelj. Peljal se bode skozi Gorenjo Šiško in Dravljce. Do kovača Peterlina mu gré duhovščina naproti. Njej se pridruži šolska mladež, katoliško društvo rokodelskih pomočnikov in čitalnica. Med slovesnim zvonjenjem in streljanjem se pripelje tabernakelj v vas, se pronese v cerkev, kjer bode precej na veliki oltar postavljen.

II. V soboto, 19. septembra popoldne ob štirih, bodo eno uro slovesno oznanjevali začetek osemstoletnice zvonovi domače farne cerkve, njenih podružnic, in zvonovi onih farnih cerkev in njihovih podružnic, katerim je šentviška duhovnija „mati-fara“, in to so fare: Polhov Gradec, Horjul, Šent-Još nad Polhovem Gradcem, Dóbrova, Sv. Katarina, in podružnici Sv. Jerneja v Spodnji Šiški in ona sv. Duha na Golem Brdu. — Zvečer ob sedmih litanije z blagoslovom. — Od osmih do devetih zopet slovesno zvonjenje po cerkvah domače fare in razsvitljava vseh hiš po celi fari. — Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov in čitalnica priredite bakljada.

III. V nedeljo, 20. septembra:

- Zjutraj ob dveh slovesno zvonjenje pri farni cerkvi.
- Ob petih perva sv. maša z blagoslovom.
- Ob polni devetih slovesni sprejem procesije iz Dobrove in Šiške.
- Ob devetih slovesni blagoslov Križevega pota po preč. gvardijanu o. Kalistu Mediču.
- Slavnostna pridiga imenovanega preč. gospoda.
- Blagoslov tabernakeljna po p. n. gosp. dekanu Antonu Urbasu.
- Slovesna velika sv. maša, katero služijo p. n. gosp. dekan.
- Popoldne ob polu štirih pontifikalne vespere, katere vodijo mil. p. n. gosp. stolni prošt Jožef Zupan.
- Litanije z blagoslovom.
- Blagoslov znamenja sv. Vida, „spomenika na osemstoletnico“ v Vižmarjih, po mil. p. n. gospod stolnem proštu. Sprevod gré iz farne cerkve po sledečem redu: 1. Šolska mladež. 2. Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov. 3. Čitalnica. 4. Deklice v beli obleki. 5. Cerkevna banderica. 6. Duhovščina, in slednjič mil, p. n. gosp. stolni prošt v pontifikalni opravi, gredoči pod baldahinom.
- Zahvalna pesem: „Te Deum“ za srečno doveršenje vseh novih naprav pri cerkvi.

IV. V ponedeljek, 21. septembra, zjutraj ob devetih slovesni sprejem procesije od sv. Katarine.

V. V nedeljo, 27. septembra, slovesno praznično duhovno opravilo. Ob polni desetih slovesni sprejem procesije iz Polhovega gradca, Horjula in Šent Jošta. Ob desetih slavnostna pridiga, katero imajo preč. gosp. prof. Miroslav Križnar, potem velika sv. maša, katero služijo p. n. g. kanonik dr. Janez Kulavc. Popoldne ob treh slovesne vespere in litanije z blagoslovom.

VI. V nedeljo 4. oktobra, slovesno praznično du-

hovno opravilo. Ob polni desetih slovesni sprejem procesije iz Preske. Ob desetih slavnostna pridiga, katero govorijo vis. č. g. katehet Ant. Keržič, potem pontifikalna sv. maša, katero služijo mil. p. n. g. prošt dr. Anton Jarc. Popoldne ob treh slovesne pontifikalne vespere in litanije z blagoslovom.

VII. V nedeljo, 11. oktobra, slovesno praznično duhovno opravilo. Ob desetih slavnostna pridiga, katero govorijo p. n. g. kanonik monsignor Luka Jeran, potem velika sv. maša, katero služijo p. n. g. monsignor Michael Potočnik. Popoldne ob treh slovesne vespere in litanije z blagoslovom.

VIII. V nedeljo, 18. oktobra, žegnansko nedeljo, slovesno praznično duhovno opravilo. Prevzvišeni, premilostni gospod dr. Jakob Misija so milostljivo obljubili, da hočejo to nedeljo v Šent-Vidu slovesno pontificirati. Red cerkvenih opravil za to nedeljo se bode pozneje določil in nedeljo poprej z lece oznanil. — Popoldne bode po slovesnih vesperah in litanijah slovesna procesija z Najsvetejšim. (Ako bi bilo vreme neugodno, procesija izostane). Zahvalna pesem: „Te Deum“. Zvečer od sedmih do osmih slovesno zvonjenje pri cerkvah domače fare, in pri vseh v začetku imenovanih cerkvah. Razsvitljava vseh hiš po domači fari in bakljada. Konec „osemstoletnice“.

Skoz ves čas bo slednji dan tudi ob devetih tiha sv. maša.

Pri sprejemu procesij vdeležite se obe društvi z zastavami.

Sv. misijon prične se dné 19. oktobra, vodili ga bodo čč. oo. Lazaristi iz Ljubljane.

Nebeški zakladi za cerkev sv. Vida nad Ljubljano v času obhajanja 800letnice.

Sv. Oče papež Leon XIII so na prošnjo župnika Šentviškega, čast. gosp. Andreja Volca, podelili te-le cerkvene milosti: 1. Popolni odpustek, kateri se zamore zadobiti enkrat v času obhajane 800letnice pod navadnimi pogoji in da se na papežev namen v tej cerkvi moli; 2. vsak dan v tem času 300 dni odpustkov, kdor cerkev sv. Vida obiše in ondi skesano in pobožno moli. Vsi ti odpustki se zamorejo darovati tudi dušam v vicah.

Papeževo pismo se glasi tako-le:

Vsim Kristusovim vernikom, pred ktere to pismo pride, pozdravljenje in apostolski blagoslov!

Naznanjeno Nam je, da v farni cerkvi pod naslovom sv. Vida pri Ljubljani, v Ljubljanski škofiji, se imajo to leto jubilejne slovesnosti v spomin ondi vstanovljene imenovane fare obhajati od 20. septembra do 18. okt. tega leta. Zato Mi, v pomnoženje vere pri vernikih in v zveličanje duš, nagibani od dobrotne ljubezni, usmiljeno v Gospodu podelimo popolni odpustek in odpušenje za vse grehe vsem in vsakim vernikom Kristusovim obojnega spola, kateri se zares skesani spovedó in sv. Obhajilo prejmejo in imenovano cerkev sv. Vida en poljuben dan v prej rečenem času tega leta obišejo in ondi pobožno k Bogu molijo za edinost keršanskih poglavarjev, zatrenje krivoverstev, spreobrnjenje grešnikov in povišanja matere sv. Cerkve.

Verh tega ravno tem vernikom, kateri vsaj s skesanim srcem med tem časom obišejo omenjeno cerkev in ondi, kakor je ravno rečeno, molijo, po enkrat na dan po navadni šegi sv. Cerkve podelimo odpustek 300 dni naloženih ali družih kakor koli dolžnih pokoril.

Dovolimo pa, da vsi in vsakteri teh odpustkov, prizanesenja grehov in pokoril zamorejo se po načinu priprošenj obrniti tudi za duše Kristusovih vernih, ktere so z Bogom v ljubezni sklenjene ta svet zapustile.

Vse to velja le samo za tekoče leto.

Dano v Rimu pri Svetem Petru pod Ribičevim peristanom 1. dan septembra 1885. Našega papeštva osmo leto.

Mieczislaw kardinal Ledochovsky.

Iz Ljubljane, 13. kimovca 1885. (Slovesnosti Lurške M. B.) Danes smo pa res imeli v Ljubljani slovesnost, ki je je bil vsak vesel. Ravno ob osmih so se pripeljali premilostni gospod knezoškof dr. Jakob Misija k frančiškanski cerkvi. Pri cerkvenih vratih so jih sprejeli častiti očetje frančiškani z gospodom provincijalom o. Evstahijem in gvardijanom in župnikom o. Kalistom na čelu.

Stopivši v prelepo ozališano in razsvetljeno cerkev in po opravljeni molitvi pred svetim Rešnjim Telesom v tabernakeljnu so premilostni gospod knezoškof s priserčno in ginljivo besedo preselavljali Mater Božjo in prav umevno skazovali njeno visoko čast, moč njene priprošnje pri Bogu in njeno ljubezen do Boga in do nas, ter so tako oživljali vero, upanje in ljubezen v zvestih poslušalcih, ki niso le z ušesi, ampak tako rekoč tudi z očmi in ustmi poslušali svojega ljubega višjega pastirja, ko se jim tako priserčno oznavovali besedo Božjo.

Po pridigi je bila velika škofova maša z vso slovesnostjo, pri kateri se je o. Angelik zopet izvrstnega akazal v orglanji in s svojimi pevci.

Po veliki maši so premilostni gospod knezoškof slovesno blagoslovili podobo Lurške Matere Božje in so jo v slovesnem obhodu spremili do Lurške kapele pod Rožnikom.

Ta slavnostni obhod prečisti Devici Mariji v čast so med veselim zvonjenjem pričele podružnice z Rožnika, iz Šiške in iz Viča s svojimi banderi; za njimi je spodbudno svirala godba društva veteranov; potem so prihajali Marijni otroci v beli obleki z usmiljenimi sestrami, častiti očetje frančiškani, cerkveni pevci, ki so milo in ginljivo slavili Marijo prečisto Devico, potlej izvrstna podoba Lurške Matere Božje, ki so jo nesli frančiškanski farani in obdajali veterani in deklice s cvetličnimi šopki, in poslednjič premilg. knezoškof z mitro na glavi, s škofovo palico v roki in ogrnjeni s predragim večerničnim plaščem, in pa obilna duhovšina, ki so gredoč molili sveti rožni venec s petnajsterimi skrivnostmi in poslednjič lavretanske litanije. Ljudstva pa je bilo glava pri glavi, kjerkoli se je obhod prikazoval, bodisi v mestu, bodi si od zunaj mesta, in vse se je čudilo prelepi, častiljivi podobi Lurške Matere Božje, in moramo reči, da je bilo obnašanje Ljubljancev vseskozi spodobno in pobožno pri tem obhodu.

Ko obhod opoldne dospe do Lurške kapele pod Rožnikom, premilostni gospod knezoškof kapelo blagoslové, in potem možje vanjo postavijo podobo Matere Božje, deklice jo pa s cvetličnimi šopki obsujejo, in višji pastir z gorko besedo pozdravi in počastí Mater Božjo v Lurški kapeli in ji zaupljivo priporočajo sebe in vso škofijo v varstvo, vse starše in otroke, nedolžne in grešnike, zdrave in bolne in umirajoče, da bi vsim pomagala k zveličanju, in so v ta namen še odmolili tri česnamatije.

Poslednjič so bile še pete litanije Matere Božje s tako gorečnostjo, da se je vse gori proti Rožniku razlegalo: „Prosi, o Marija! svojega Sina, prosi za nas!“ in slovesni škofov blagoslov je bil znamenje, da je ta prelepa, zares ginljiva svečanost končana.

Obilo vernih je še hitelo na Rožnik k sveti maši, ki so jo služili častiti vikar o. Placid okoli ene popoldne.

Pri veselem obedovanju v frančiškanskem samostanu

so se preč. P. gvardijan v svojem in svojih sobratov imenu priserčno zahvalili premilostnemu gospodu knezoškofu za čast, katero so jim današnji dan skarali s tem, da so prevzeli vse duhovno opravilo v samostanski cerkvi. Ker ravno očetje frančiškani so od začetka daleč si vedno veliko prizadevali za pospeševanje časti Matere Božje, in zlasti se vselej z vso gorečnostjo poganjali za versko resnico brezmadežnega spočetja Matere Božje.

Popoldne je bila pa Ljubljana skoraj prazna, ker na tisoče jih je vrelo k Lurški Materi Božji pod Rožnik in tudi na Rožnik, kjer so ob štirih imeli gospod prof. Anton Zupančič govor o Lurški Materi Božji in potem gvardijan in župnik o. Kalist litanije lavretanske in pa darovanje.

Smemo reči, da Ljubljana tako veselega dne dolejši še ni kmali doživela; naj bi pa tudi v hvaležni spomin tega veselja toliko vestneje varovala se žaliti našo predbro Mater, prečisto, presveto Devico Marijo.

Izpod Šinkevega turna, 7. kimovca. (Prošnja do čt. upokojenih gospodov.) Štiri ure hoda od Ljubljane na gorenjsko stran razteza se za Rašico in Šmarno goro v zavetji obraščenih hribov in temnih gozdov po rodovitni planjavi med žitnim poljem in hladnimi logi stara, lepa fara Vodica. Eno uro od Vodice oddaljena proti izhodu, tik Rašiskega hribovja, stoji pa prijazna podružnica Vodiške fare, cerkev Matere Božje pod Šinkovim Turnom, pri kateri je tudi prav čedno stanovanje za g. duhovna, kateri bi v tem tihem in prijetnem kraju, v pokoju živeli, opravljal ob nedeljah in praznikih v tej cerkvi službo Božjo za ljudi soseske pod Šinkovim Turnom. Dokler ni bilo toliko pomanjkanje duhovnov, so k tej cerkvi lahko dobivali upokojenih gospodov, ki so pod Šinkovim Turnom v miru in zadovoljnosti živeli. Zadnji duhoven pod Šinkovim Turnom bili so daleč znani in mnogo spoštovani ranjki g. Miklavž Dolinar, ki so 15 let tukaj živeli popolnoma zadovoljni in prav goreče službo Božjo opravljali. Po hudi nad dva meseca dolgi bolezni, so umerli tukaj sredi meseca julija, prav močno obžalovani od hvaležnega in jim vdanega ljudstva.

V terdi nadi, da bodo dobili kmalo ranjkemu g. Miklavžu naslednika, popravili in posnažili so hišo in stanovanje prihodnjemu svojemu gospodu; ali žal, da do zdaj še niso dobili gospoda, kakor bi jih tudi radi imeli in jim zvesto izgovorjeno plačilo odraževali.

Zato se s tem vabilom, ker je v jeseni in o zimskem času zavoljo slabih potov mnogim težavno hoditi v cerkev v Vodice, obračamo do čt. gospodov, ki žive v pokoju, s ponižno prošnjo, da bi kateri izmed njih blagovolili priti in se naseliti pod Šinkovim Turnom, da bi jim tukaj opravljali službo Božjo. Ako bi kateri izmed čt. gospodov, ki v pokoji živé, hoteli ljudem to dobroto skazati, lahko več o tem pozvedó pri vis. č. gosp. župniku v Vodicah, ali pa tudi sami pridejo pogledat v Šinkov Turn, in mislim, da jim bode všeč prijazna cerkvica in lepo stanovanje, pa tudi druge pogoje po volji.

Iz Amerike. (Spomin misijonarja Pirca.) (Konec.) Pred tridesetimi leti zasadil je ranjki misijonar Pirc misijonski križ tukaj na obrežju reke Misisipo bolj na jug, kjer se reka Sauk-River izteka v Misisipo. Kmalo nato dogovoril se je s prvimi naselci v Št. Klavdiju, da bodo ondi zidali cerkvico, in v resnici so delo kmalu pričeli. Ker so pa zaradi njegove delavnosti čast. o. Pirca na vse strani prosili, tedaj mu ni kazalo pri dobro ustanovljeni mali občini dalje v Št. Klavdiju ostajati.

Oberne se tedaj do škofa v Št. Pavlu in ga z dokazi pregovarja, da naj pokliče očete reda sv. Benedikta v škofijo Št. Pavel, da bodo že nekoliko vtemeljeno ka-

toliško vero dalje razširjali. Posrečilo se mu je v rešnici, ta še komaj po imenu znani red sv. Benedikta v Stearnški okraj naseliti.

Leta 1856 pride čast. P. Demetrij z dvema klerikom, katera sta v St. Pavlu bila še le posvečena in sta v praznik sv. Trojice obhajala novo mašo, v dan pred praznikom presv. Rešnjega Telesa v St. Klavdij, da bi se ta veliki praznik povsod tod slovesno praznoval. Novo posvečena mašnika bila sta č. oo. Kornelij in Brunon.

Pod modrim in očetovskim vodstvom so doveršili prvo cerkev, katere zidanje je bilo že pričeto. Občina naraščala se je zmirom bolj, tako, da je cerkva, katera dandanes kot redovna hiša tukajšnjim benediktinarcem služi, bila že premajhna.

Na mestu tedanjega tako imenovanega „Frameposlopja“ vzdiguje se sedaj lepa prostorna hiša Božja, katera je bila pod vodstvom čast. P. Meinulfa pred 20 leti sezidana.

Dve milji na jug od St. Klavdija bil je zidan prvi benediktinski samostan, in zraven samostana potrebne šole. V tej napravi delovali so mnogi patri kot profesorji, ki so bili učitelji, zraven tega pa tudi verli misijonarji; oni so visoko povzdignili sedaj slavno in znano katoliško občino St. Klavdija, slovečo v duhovskem in svetnem oziru.

Med temi čast. gospodi, ki so pri vstanovitvi občine do današnjega dne delovali, bili so benediktinski očetje: Demetrij, Kornelij, Brunon, Aleksij, Benedikt, Anshar, Magnus, Matej, Klemen, Meinulf, Bonifacij, Alfons, Severin, Alojzij in Leon.

Razum misijonskega križa v St. Klavdiju zasadil je oče Pirc kot misijonar križ tudi bolj v zahodu ob Sant-River-u pri sv. Jožefu. Na tem kraju, kjer se je za časa ranjcega očeta Pirca nahajala le mala družba katoličanov in propevala Bogu hvalo, stoji danes lepa velikanška, kamnita cerkev. To je dokaz, da je ranjki Pirc na pravi kraj zadal, ker je pri sv. Jožefu križ zasadil. O koliko duhovnega sadu je križ storil pri sv. Jožefu!

Ne daleč od cerkve je akademija in začetni samostan benediktinskih sestrá, ki prav pridno skerbé za vzgojo šolske mladine. In daljne štiri amerikanke milje (dobro uro) na zahod cvete vsoučilišče sv. Janeza, v prostorih očetov reda sv. Benedikta, katero je pod modrim in previdnim vodstvom prečast. opata Aleksija Edelbroka postal zelo obiskovan in na dolgo in široko imeniten zavod. Tudi v preriji (poljanah) sv. Jakoba in v Richmondu zasadil je bil misijonski križ ranjki misijonar Pirc.

Tako je na vso moč skerbé za razširjanje katoliške vere v našem sedaj večinoma katoliškem Stearnskem okraju, ne samo s svojim okroglin potovanjem od kraja do kraja, z vstanovljenjem novih katoliških občin, temveč tudi s tem, da je vabil katoličane tujih dežel k naselitvi v ondotne kraje. Različna in večkratna poročila o lepih pokrajinah ob Sauk-Riveru in drugod razglasoval je po časnikih in vabil Evropejce, zlasti Nemce, da naj bi se naseljevali ondot po krajinah, ktere jim je po imenu zaznamoval. Kako neutrudljivo je delal za naselitev severne Minesote, se razvidi n. pr. iz naslednjega poročila:

„Ze sem vas, ljubi Nemci, 4. sušca lanskega leta, t. j. 1854, po „Wahrheitsfreund-u“ z dobrim svetom vabil, da se v Minesoti naselite, in tu pod vgodnimi razmerami mirno in srečno živite. Čez 50 nemških družin se je mojega vabila že poslužilo, in se na obeh straneh Sauk-Rivera naselilo, kjer zadovoljno žive pod najlepšim rebnim pasom in se najboljših dohodkov veselé. Hitite v Minesoto, vi Nemci, kateri si svoj dom mislite pre-

meniti. Ne odlašajte z izseljevanjem, kajti, čim prej pridete, tem bolje kraje si bote lahko izbrali. Ob Sauk-Riveru zamore par stotin in v daljni daljavi pač še drugih tisoč družin najboljši prostor dobiti. V Sauk-Rapideu sem ravno zidal novo cerkev za službo Božjo, tudi nameravamo na poljanah sv. Jožefa novo cerkev zidati; v St. Klavdiju je prostor za novo cerkev že odločen.“

Tako se je glasilo vabilo do Nemcev, da naj bi se naseljevali v severni Minesoti. Poslušali so vabilo in iz malega gorušičnega zerna, katero je modri misijonar Pirc, blagi mu spomin! v dobro zemljo sejal, zrastle je postavno drevo, ki rodi bogati duhovni sad med vsemi narodi, med belci in divjaki.

Iz teh sostav, katere so nam prišle v roke po navodu enega Pircovih verstnikov je razvidno, kaj vse se je zgodilo v 30 letih, za katoliško vero v Stearnskem okraju.

Pač hvaležno se je v dan 30letnice gotovo v nebo dvigalo serce vsakega Stearnškega vernega kristjana in se spominjalo v pobožni molitvi njega, ki je pred 30 leti prvič v tem okraju opravil daritev sv. maše, ki je toliko storil za razširjanje sv. vere v našem okraju, se imamo pred drugimi zahvaliti, da se je v Stearnskem okraju temota morala luči umakniti, je to, prečast. misijonarju Francišku Pircu, kateremu bedi blagi spomin!

J. Buh.

Odgovori pri petih litanijah Matere Božje. *)

(Janez Bilc)

1.

V praznik brezmadežnega spočetja.

Izvoljena Divica,
Brez madeža Kraljica,
Tu sprosi čisto serco nam,
In dušam rajsko srečo tam,
Da vsi, ki tukaj Te slavimo,
Tud' v raja večno Te častimo.

*

Izvoljena Divica,
Med ternjem lilija,
Brez madeža Kraljica,
In Mati milostna:
Oj Mater nam se skaži:
V britkostih nas tolaži!

2.

Rojstvo Marije Divice.

Glej, zvezdica prezala
Se danes prikazala —
Kristjan jo vsak pozná.
V terpljenju nas tolaži,
Prot nebu pot nam kaži,
Marija — zvezdica!

*) Našemu ljudstvu je pobožnost petih litanij M. B. zelo priljubljena. Pogostoma se poprašuje po novih odpevih. Naj podamo čast. bralcem nekoliko takih odgovorov, in sicer za vse zapovedane praznike in slovesnosti preblazene Device Marije. Naj bi se kak spreten skladatelj potrudil, ter tam besedam primerne, strogo cerkvene napeve složil in skupno na svetlo dal 8 tem bi vstregel našim organistom in keršanskim ljudstvo močno razveselil. B.

Opomba. Po cerkveno, kolikor je nam znano, po laškem in po Jutrovem (n. pr. v arabekam jeziku) pojó in odpovaje Lavretanske litanije le presto po besedah, kakor se postavlja v latinskem. Postavimo pa, da bi se tudi pri nas k temu obreču strogo povernili v cerkveni rabi: vendar v privatni ali osebni rabi zaupljivo ostane svoboda. Vr.

3.

Sladko ime Marije.

Marija, o ime sladkó,
Na véke bodi slavljeno!
Kristjanom v ustih med sladák,
In s srcem grešnim lék krepák.
Beseda naša zadnja bo:
„Marija, o ime sladkó!“

4.

O Božiču.

Raduje se veseljni svet
S Teboj, divic nedolžnih cvet.
O prozi Mati Sinčeka,
Da nam nebeško milost dá.

5.

O svečnici.

Dar'vala Ti si v tempeljnu
Preljubega Sinu:
Pripelji nas sinove kedáj
V nebeški tempelj — v sveti raj.

(Dalje prih.)

Bratovske zadeve.

V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Hermagora in Fortunata, naših angeljev varhov in vseh naših patronov Bog dobrotno odverni od naše dežele poboje, umore in samomora, odpad in brezverstvo, prečestvanje in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanja in vse pošastne pregrehe in velike nesreče. — Naši lj. Gospej presv. Serca, sv. Jožefa, Antonu Pad. nekdo v zelo hudih zadregah z ženo in otroci vred priporočen za pomoč in prosí zdihljejev, da bi bile duše rešene in pomagano v časnih stiskah. — Silno bolan gospodar za zdravje. Uslišanje se naznani. — Mati prav priserčno priporočuje svoje sinove v bratovsko molitev naši ljubi Gospej presvetega Serca, da bi jim sprosila spreobrnjenje, ter rešila njih duše večnega pogubljenja. Zahvala, ko bomo uslišani, se naznani. — Bolna na nogah. — Za dosego neke dobrote v dober namen.

Prošnja in zahvala.

Tisučera zahvala naši ljubi Gospej presvet. Serca, sv. Jožefu, sv. Antonu Pad., sv. Frančišku Seraf. in dušam v vica, za srečno rešenje neke zelo težavne zadeve. Ob enem se tudi zahvaljujem za ljubo zdravlje moje in sina duhovna, in pristavim prošnjo, da bi bilo tudi v prihodnje stanovitno. J. P.

Zahvala.

Častite Marijo, našo ljubo Mater in sv. Jožefa, našega patrona! Njuna priprošnja pri Bogu je mogočna. — Bilo je nekaj dni pred sv. birmo. Želel sem sprejeti višjega Pastirja, kolikor moč slovesno. Bile so priprave nasnovane. Zdaj pa me napade nesrečni šen, ki me je že velikrat poprej na posteljo vergel; večidel za teden dni ali še dalje. Kaj mi je početi v tej zadregi? Kar sem vedel, sem urno zdravila jemal; še bolj sem klical probl. Devico Marijo in njenega prečistega ženina sv. Jožefa, naj mi pomagata v moji veliki sili. Obljubil sem, naznaniti po „Danici“, ako mi sprosita toliko, da bom vse vrediti samogel. In glej! uslišala sta me. —

Čast in hvala usmiljenemu Bogu! priserčna zahvala lj. Materi Božji in sv. Jožefu! Kdor koli je v veliki zadregi, naj se zaupljivo obrne k tem predobrotljivim pomočnikom, in ako je v voljo Božjo vdan, uslišan bo.

J. V.

Koledar za prihodnji teden:

21. S. Matej ap. — 22. S. Tomaž Vilanovljan. — 23. S. Lin p. — 24. B. M. D. rešenica sužnjev. — 25. Bl. Marije za pomoč. — 26. S. Gerard. — 27. Osemnajsta nedelja po Bink. Sa. Kozma in Damijan.

Iz rimskega zapisnika mučenikov.

13. prosindec.

Osmi dan praznika razglášenja Gospodovega.

Sv. Ignacij, škof Trieraki, je bil najpred duhoven v Antiohiji, sv. Helena cesarica pa ga je za škofa izvolila, papež Silvester I. je pa to izvolitev poterdil. Kar je bilo še poganstva v njegovi škofiji, je goreči pastir kmalo iztrebil. Vdeležni so je tudi veseljnega cerkvenega zbora Nicenškega. Umerl je leta 335.

Sv. Glafira, devica, živel je na dvoru cesarja Licinija. Zavoljo nevarnost pa, v katerih je bila v tej službi njena čistost, je zapustila cesarski dvor in se podala v Anazejo v Pontu, kjer je sv. škofu Bazileju izročila veliko svoto denarja. S tem denarjem je sveti škof zidal novo cerkev. Umerla je leta 324.

Sv. Hermil je živel za časa cesarja Licinija v Semendriji na Serbakem, kjer je zavoljo sv. vere veliko muk prestal. V ječi je spreobrnil jetničarja Stratonika, kateri je bil z njim vred veržen v Donavo, kjer sta oba utonila.

Sv. Hilarij, škof v Piktaviji (Poitiers-u) na Francoskem, je bil eden najbolj serčnih braniteljev sv. vere zoper krivoverco Arijanca. Silno učen, izversten govornik, zraven pa nenavadno goreč in stanoviten, je zagovarjal sv. katoliško vero na cerkvenih zborih in drugod, v pismu in z besedo. Moral je zavoljo tega sicer iti v pregnanstvo, ali kmalo je bil spet nazaj poklican k svoji čedi, katero je pasel z isto apostolsko pridnostjo, kakor poprej. Svetost njegovo je Bog poterdil z raznimi čudeži. Umerl je današnji dan leta 368; praznik njegov se pa obhaja jutri.

Sv. Potit, mučenik, je za časa Antonina na povelje namestnika Eclazija grozno bil terpinčen in naposled ob glavo djan v Sardiniji.

Sv. Veronika Binonščanska (de Binansko), devica in nuna v samostanu sv. Marte v Milanu na Laškem, je bila priprostitih in revnih kmečkih staršev. Bila je tako ubožna, da še v šolo ni mogla hoditi, in se tedaj še brati ni naučila. Imela je pa Boga za učenika, kateri jo je po notranjem razsvetljevanju tako podučil v sv. resnicah in skrivnostih keršanske vere, da je v teh rečeh več vedla, kakor kak učenjak. Tudi med vaškdanjimi opravili bile so njene misli vedno pri Bogu v nebesih. Ko je bolj odrastla, čutila je v sebi poklic za tiho, mirno samostansko življenje in je prosila za sprejem pri avguštinaricah sv. Marte v Milanu. Prošnja njena bila je odbita, ker ni znala ne brati ne pisati. Veronika pa ne obupa. Ker je imela ves dan z ročnimi deli opraviti, je del noči obračala v znanstveno izobraževanje, v čemur jo je poterdila presv. Devica Marija sama v neki prikazni. Po triletnem skerbem pripravljanji se le so jo sprejeli v samostan, kjer se je med drugimi redovnicami kmalo cdlikovala s pobožnostjo. Večkrat je bila samaknjena, imela je mnogo nebeških prikazovanj in

verh tega ji je Bog dal tudi še dar čudežev. Umerila je leta 1497.

Sv. Vincencij, spoznovavec, rojen v Samariji. Bil je kakor kak apostelj, hodil je od kraja do kraja, iz dežele v deželo, povsod oznanovaje sv. Jezusovo vero. Naposled je prišel v Burgund, kjer je kot puščavnik življenje sklenil l. 400.

Danes se obhaja tudi spomin 40 mučenikov vojaškega stanja, ktere je brezbožni rimski cesar Galijen današnji dan zavoljo sv. vere dal torpinčiti in umoriti.

Listek za raznoterosti.

Iz Ljubljane. Bogoslovski nauki v kn. škof. semenišu se prično 5. oktobra; oglaševanje je 3. okt.

Šele so se zopet pričele s sv. mašo k sv. Duhu 16. t. m. Pač je res potreben blagoslov Božji pri toliki mladini, ktera staršem in dobrotnikom tolike skerbi in toliko stroškov prizadeva, in na ktero je zastavljena srečna ali pa nesrečna prihodnost.

Imeli smo priliko prepričati se, kako nezmerno se pogreznejo v brezno spačenosti, ktere gospodinje pustijo zvečer in ponoči okrog klatiti se, ali pa če doma svojih dolžnost ne spolnujejo. Prejšnje čase so šolake vladstva in magistrat stanovanja nadzorovali in bilo je bolje; zdaj pravijo saj, da se „kvartirji“ ne ogledujejo. Nesrečni „proletarijat“ se goji v stanovanjih, ako mladina zapusti red, zgubi strah božji, zanemarija učenje. Višji naj sami prevdarijo, kako bi jim bilo pri srcu, ako bi se njih otrok spačil in postal potepuh brez vere, brez poštenja in toraj ves nesrečen. — Tudi v cerkvi, kolikor še hodijo k Božji službi, se je bati, da šolaka mladina prav malo blagoslova sprosi. Dajajte jim nauk, še bolj pa lastne izglede žive vere, da se mladina obvaruje spridenosti.

Iz dijaške kuhinje danes še ne moremo kaj natančnega poročati, razun, da se je družina šolcev namnožila po besedah: „Multiplicasti gentem“, dasiravno mnogim nismo mogli postreči, kakor bi bili radi. (Neki mož se je menda zelo hudoval, ker ni bil sin sprejet; ta naj vé, da ravno z gerdim pevanjem je pokazal, da dobrote ni vreden.) Kteri pa so bili sprejeti, naj sami in njih starši s svojci molijo za dobrotnike, in pa da bi dobrotljivi Bog še dalje obudoval veliko prijateljev našemu „domačemu misijonu“. V Ljudski kuhinji letos dobivajo le opoldan, kar se more, zvečer ne; to je tudi od te strani bolje, da ne hodi mladina v mraku iz stanovanja, kar je lahko začetek velike nesreče. — Bog ohrani blage dobrotnike zdrave in srečne! Z dijaški vred vsak dan za nje molimo.

Občni zbor društva za napravo zvonov za novo cerkev v Ljubljani bude 27. t. m. v mis. hiši ob 5 zvečer. „Zgodovina fará Ljubljanske škofije“, II. zvezek. Ta knjiga je vredna posebnega priporočila, ker obsega ne le natančen popis treh Gorenjskih fará, ampak tudi dolgo versto jedernatih življenjepisov nam znanih slavnih mož duhovskega in svetnega stanja. Zgodovinske popisane so namreč fare: Nakeška, Dupljanska, Goriška. Lična knjiga obsega 180 strani prav na lepem papirju. Dobi se pri gosp. založniku A. Koblar-ju, kaplanu v Mengšu. Cena 80 ald.

K pomanjkanju duhovcev. V avgšburški škofiji je zaradi pomanjkanja duhovnov 98 fará praznih! — Bavsko se je tudi svoje dni skazovalo s zatiranjem redov in samostanov. Kakočni pa so nasledki take divjavišine? Taki so, da je parski kralj Maks sam, kar je

znano, večkrat rekel: „Bili smo res pravi o . . . , da smo vse samostane odpravili!“

Bogoslovskih semenšnikov je protečeno leto bilo v Pragi 164 (v četrtem letu 38), v Olomucu 188, v Budejovici 121, v Kraljev. Hradci 107. Največ jim jih prihaja iz malih semenšč, ki so silno dobro obiskovana. Tako n. pr. ima olomuško malo semenšče v Kromerizu 268 gojencev, kterih le dva pripadata nemškemu rodu, eden pa škofiji Vratislavski. Opomniti je, da so ti gojenci vsi še tudi kleriki (prima tonsura clericali initiati). Kdo pa prekerbljuje potrebe semenšča? — Nekaj vstava semeniška sama, drugi plačujejo sami, za nektore plačuje nadškof, za ene stoljni kapitelj, za njih več pa tudi posamezne plemenite hiše, n. pr. knez Lichtenstein, grof Schönborn, grof Seilern i. dr. — V Ljubljani jih je do zdaj sprejetih kaci 19.

Dobrotni darovi.

Za opravo ubožnih cerkev ljubljanske škofije: Iz Lašič 24 gld. — Z. Goč 28 gld. — Iz Šempeterske fare v Ljubljani po č. g. J. Zagorjanu 50 gld. — Gabriela grofica Auerspergova 1 gld. — Marijanica grofica Auerspergova 1 gld. — Po č. gg. Uršulinaricah 9 gld. 79 kr. — Iz Knežaka zopet 2 gld. — Marija Bosicio 1 gl. — Marija Elsner 1 gld. — Terezija Elsner 1 gld. — Po č. g. župniku J. Oblaku 30 gld. — Ana Šmid 50 kr. — Mica Kogovšek 40 kr. — Jera Kogovšek 40 kr. — Marija Kogovšek 50 kr. — Mina Porenta 40 kr. — Iz Rudolfovega po milg. proštu 30 gld. 13 kr. — Iz Brusnic 10 gld. 27 kr. — Iz Osilnice zopet 1 gld.

Za študentovsko kuhinjo: Čast. gosp. župnik Anton Jamnik 3 gld. — G. J. Oblak 2 gld. Čast. g. župnik J. Azman 2 gld. — Čast. g. župnik Fr. Rihar 2 gld. — Č. g. Fr. Rozman 5 gld. — Č. g. župnik J. Oblak 5 gld. — Nekdo 3 gl. — Čast. g. stol. kapl. M. Šarabon 2 gld. — B. B. „za domači misijon (t. j., dijaško kuh.) 10 gl.; — za tri Bošnjake 10 gld. — Čast. g. Anton Kukelj 2 gld. — Čast. g. žup. Jak. Dolenec 5 gld. — S. M. 5 gl. — Iz odlično visoke roke 10 gld. — Z napisom:

Gorje je ministru,

Če žepič je suh:

On čuje prosee,

Pa mora bit' gluh! 2 gld. — Čast. g.

žup. Fr. Eržen 1 gld. — J. Z. R. 10 gld. — Čast. g. župnik Demšar s pristavkom: Zadeva je srečno iztekla; zato pošljem za „fante“, kar sem obljubil — 20 gld. Deo gratias!

Za sv. Očeta: Č. g. župnik Fr. Eržen 2 gld.

Za Bohinjske cerkev: Dobrotnica 20 gld.

Za afrikanški misijon: Neim. 10 frankov v zlatu.

Za sv. Detinost: L. Andrijač 30 kr. — Čast. g.

J. Tavčar, župnik v Lešah, 5 gld. — Iz Žirov 72 kr.

Za kapelo v Marijanšču: Ktera je sicer v vnanjem, a nikakor ne v notranjem dodelana: Preč. g. kan. dr. M. Leben zopet 10 gld. — Preč. g. dek. J. Razboršek 5 gld. — Neim. 20 gold. — L. J. 5 gld. — Č. g. žup. na Ješici Fr. Povše zopet 5 gld.

Za oltar sv. Cirila in Metoda v Ljubljani: Č. gg. A. Štjanec, kap., 4 gl. 50 kr. — Jer. Voh. žup., 1 gl. 50 kr. — Martin Mohar 5 gld. (Drugi dar. prih.)

Pogeveri s gg. dopisovalci.

G. B.: Presrečna hvala! znana zadeva: „in statu quo.“

— G. K.: Po najljubši zmedljavi sadajšč začelo; oprostite: za oboje Bog plati! — G. D. na J.: Storilo se bo, kar koli bo mož, vlasti še s Vašo obljubljenjo pomočjo. Srdna hvala!